

**Procés participatiu per a l'elaboració del
Pla Territorial Parcial del Penedès**

**Sessió deliberativa 2. Els assentaments
residencials**

RESUM DE LES APORTACIONS

Videoconferència, 29 d'octubre de 2020

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
**Secretaria de l'Agenda Urbana
i Territori**

Organitzat per:

Equip de facilitació

ARC Mediació Ambiental
arc@mediacionambiental.com

ARC Mediació Ambiental procura contribuir al desenvolupament sostenible utilitzant productes de baix impacte ambiental, prioritzant l'ús del transport públic i portant a terme una gestió eficient dels recursos.

Seguint aquestes directrius, es recomana imprimir aquest document a doble cara, utilitzant paper 100% reciclat post-consum lliure de clor.

Índex

1. INTRODUCCIÓ	4
2. DESENVOLUPAMENT DE LA SESSIÓ	5
3. ASSISTENTS	6
PARTICIPANTS	ERROR! NO S'HA DEFINIT EL MARCADOR.
ORGANITZACIÓ	ERROR! NO S'HA DEFINIT EL MARCADOR.
5. EL MODEL TERRITORIAL DELS ASSENTAMENTS	8
PAPER DELS NUCLIS URBANS PRINCIPALS DEL PENEDÈS	8
MESURES PER MILLORAR L'ARTICULACIÓ DEL TERRITORI DES D'UNA VISIÓ SUPRAMUNICIPAL	10
ALTRES ASPECTES	12
APORTACIONS COMPLEMENTÀRIES, FETES DURANT EL PLENARI	12
6. EL MODEL URBÀ	15
MESURES PER PROMOURE UN MODEL URBÀ MÉS DENS, COHESIONAT I SOSTENIBLE	15
LES URBANITZACIONS	15
ALTRES ASPECTES	ERROR! NO S'HA DEFINIT EL MARCADOR.
APORTACIONS COMPLEMENTÀRIES, FETES DURANT EL PLENARI	16
7. LA INFRAESTRUCTURA VERDA I L'ESPAI PERIURBÀ	18
ELEMENTS DE LA XARXA D'ESPais PÚBLICS I ELS ESPais PERIURBANS A MILLORAR	18
MILLORA DE LA RELACIÓ DELS NUCLIS AMB EL SEU ENTORN	19
ALTRES QÜESTIONS	19
APORTACIONS COMPLEMENTÀRIES, FETES DURANT EL PLENARI	20

1. Introducció

El Servei de Planejament Territorial i Paisatge del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya està redactant el Pla territorial parcial del Penedès. En aquest moment ha finalitzat un document d'avanç de propostes que voldria donar a conèixer i obrir a debat entre els actors vinculats a la vegueria del Penedès i la ciutadania en general.

Els Plans territorials parcials són una figura de planificació territorial derivada del Pla territorial general de Catalunya que estableixen el model territorial de cada un dels 8 àmbits funcionals de Catalunya amb un horitzó de 15-20 anys. L'àmbit funcional del Penedès comprèn les comarques de l'Alt Penedès, el Baix Penedès, el Garraf i els municipis de la comarca de l'Anoia no adscrits a l'àmbit de les Comarques Centrals.

La formulació del Pla requereix de coneixements tècnics i especialitzats en diversos camps, juntament amb l'acord dels diferents governs amb competències al Penedès, així com les aportacions dels experts en temàtiques territorials, del teixit associatiu i empresarial del Penedès i de la ciutadania. És per això que, el Servei de Planejament Territorial i Paisatge del Departament de Territori i Sostenibilitat, conjuntament amb la Direcció general de Participació Ciutadana del Departament d'Acció Exterior, Relacions Institucionals i Transparència han engegat un procés participatiu.

El procés participatiu es va iniciar el 22 de juliol amb la presentació pública. A partir d'aquesta sessió, es van obrir diferents espais de participació (reunions grup motor, seminaris d'experts, sessions deliberatives per eixos i plataforma de participació en línia). Aquest recull, resum les aportacions fetes durant la segona sessió deliberativa, celebrada el 29 d'octubre i centrada en l'eix 2 (Els assentaments residencials).

2. Desenvolupament de la sessió

Aquesta sessió de treball va tenir lloc el dia **29 d'octubre de 2020, de 18 a 20.30 hores**, a través de videoconferència.

L'objectiu de la sessió era, bàsicament, deliberar sobre els següents aspectes:

- Quins són els nuclis vertebradors del territori i com es pot potenciar la seva capacitat de dotar de serveis a la Vegueria, per tal d'oferir una alternativa a la centralitat de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.
- El tractament i estratègies més adients respecte als teixits urbans per a garantir la sostenibilitat, l'equitat, la cohesió i la millora de la salut.
- La importància de les infraestructures verdes i els espais verds periurbans per donar resposta al canvi climàtic, i millorar la salut i la qualitat de vida de les persones.

Per assolir aquests objectius, es va seguir aquest **ordre del dia**:

17.50 h Recepció i benvinguda

18.00 h Benvinguda i introducció

- Què és el Pla territorial parcial del Penedès
- En quin moment ens trobem (Avanç de propostes)
- Els assentaments residencials

18.15 h Explicació del desenvolupament de la sessió

18:20 h Debat en Grups:

- El model territorial dels assentaments.
- El model urbà.
- La infraestructura verda i l'espai periurbà.

19.05 h Retorn al plenari.

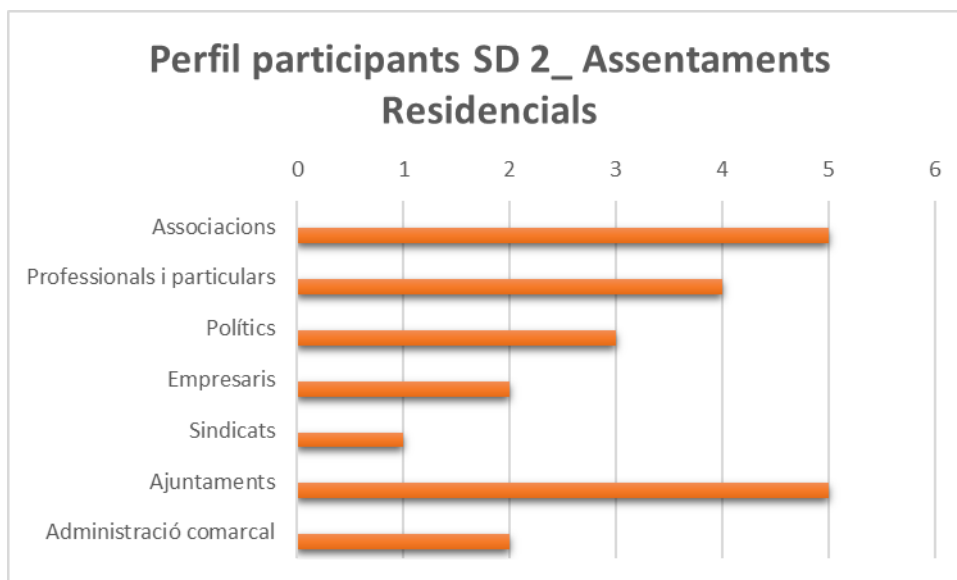
- Explicacions de les conclusions de cada un dels grups
- Debat conjunt sobre els tres temes

20.25 h Tancament, properes passes i agraïments.

20.30 h Finalització

3. Assistents

A la sessió van participar **22 persones** dels següents perfils:

Les entitats participants durant els debats han estat les següents:

- Parc Natural del Garraf. Ajuntament de Vilanova i la Geltrú
- AAUC (Agrupació d'arquitectes urbanistes)
- Agrupació per a la Protecció del Medi Ambient del Garraf (APMA)
- Ajuntament de Les Cabanyes
- Ajuntament de Sant Llorenç d'Hortons
- Ajuntament de Sant Martí Sarroca
- Associació Provegueria Penedès
- Bosc Verd - EdC, SOS Penedès
- Can Marcer de la Penya CB
- Consell Comarcal Alt Penedès
- Consell Comarcal de l'Anoia
- Guanyem Sitges
- Institut Agrícola
- SOS Penedès
- Unió de Pagesos
- Vilafranca en Comú

Organització

Josep Armengol, sub-director general d'Acció Territorial i **Pilar Paricio**, de la Secretaria de l'Agenda Urbana i Territori, del Departament de Territori i Sostenibilitat, van ser els encarregats de fer la benvinguda i la presentació de la sessió, així com participar activament durant la part plenària.

A més, durant la part plenària de la sessió, ens va acompanyar personal tècnic de les següents àrees:

- Secretaria de medi ambient (1 persona)
- Equip redactor del Pla territorial Parcial (5 persones)

Per últim, la dinamització de la sessió l'han portat a terme Xavier Carbonell, Mar Fàbregas, Genisa Prats, Annelies Broekman i Emili Grande, de l'equip d'ARC Mediació Ambiental.

5. El model territorial dels assentaments

Paper dels nuclis urbans principals del Penedès

1. Canvi de model per a contribuir a contenir el creixement urbanístic i el consum de sòl.

Se li demana, al PTPP que faci una reflexió en termes de canvi de paradigma i participi, d'una manera més explícita, del que s'anomena model de decreixement. Es posa com exemple l'habitatge. El diagnòstic constata que a la vegueria hi ha molts habitatges desocupats tant en nuclis grans com en petits i manquen llocs de treball (moltes persones surten a treballar fora). Partint d'aquest escenari i de les dades aportades pel document sobre la disponibilitat de sòl classificat per acollir les necessitats de nous habitatges dels propers 20 anys no tindria sentit pensar en seguir construint i creixent com abans. En tot cas si s'han de construir nous habitatges ha de ser a demanda sobre les necessitats reals de cada municipi. En conjunt, a nivell de la vegueria no farien falta més habitatges, perquè n'hi ha milers de buits. També és veritat que l'estructura central, la litoral o la zona de l'Anoia són realitats prou diferenciades.

Es demana que el PTPP contribueixi a contenir el creixement urbanístic i defugui d'impulsar grans operacions d'habitatge que desvirtuïn l'estructura de la plana penedesenca i els seus valors paisatgístics, culturals i econòmics.. Coincideix a més que amb el tema del COVID estem recuperant els valors de l'entorn, de l'espai que ens envolta i del conjunt hàbitat-natura.

2. Considerar el problema i impacte que suposen les urbanitzacions per al territori.

També es vol fer constar que a la vegueria, a part de la plana penedesenca hi ha també una estructura urbana existent que ha s'ha implantat al llarg del segle passat: l'ocupació de tota la Costa Daurada i de la seva serralada (zona del Vendrell i també de Masquefa).que està ocupada per una sèrie d'urbanitzacions que configuren una altra situació urbana nova i impactant i que està alterant l'estructura urbana pre-existent més agrícola més integrada en el territori.

3. Ubicar els nous creixements residencials on sigui més fàcil donar serveis.

A nivell dels municipis és millor desenvolupar els nous habitatges i les zones residencials on ja hi ha xarxes fetes i els serveis donats que no pas desenvolupar-ho nuclis més aïllats sense els serveis adequats.

4. Els nuclis principals haurien de seguir essent motor dels petits nuclis, especialment en la provisió de determinats serveis.

Els nuclis principals haurien de continuar oferint els serveis que no tenen els nuclis petits i actuar d'eixos vertebradors per evitar justament que es perdin els nuclis petits. És molt important crear una xarxa de relació entre els municipis grans i els petits. Això no vol dir que els municipis petits no puguin oferir res. S'ha de trobar la manera de treballar conjuntament. Ara cada municipi va pel seu compte.

5. Estratègies per evitar el despoblament dels nuclis petits i masies amb un paper important per potenciar la regió agroalimentària.

Es tractaria de potenciar la idea de regió agroalimentària per potenciar els productes de proximitat (horta, fruita, cereal, vinya, peix) i qualitat, a ser possible de producció ecològica. Per aconseguir-lo, **aquests nuclis petits i masies proveïdores han de poder seguir creixent** i no entrar en processos de despoblament que els aboquin a la desaparició. Per tant s'ha de garantir l'habitatge en nuclis consolidats encara que siguin petits per evitar que la gent marxi. No estem parlant de fer urbanitzacions.

6. Moratòria en l'aprovació de nou planejament

Ara i en els propers mesos fins a l'aprovació del PTPP, s'estan portant a terme nombroses actuacions sense que tinguem la garantia que es fan d'acord amb els objectius i estratègies que acabaran formant part del PTPP; ni tan sols que els nivells de qualitat i sostenibilitat de noves edificacions i ordenacions d'espais urbanitzables siguin els que el PTPP marcarà com a mínims.

Cal una normativa transitòria o una moratòria de nous projectes perquè no ens trobem que quan el PTPP sigui aprovat tinguem actuacions recentment finalitzades o en curs que s'allunyen o estan en contradicció amb el que marca el nou pla.

7. Encaix entre els plans i normativa actual i el PTP del Penedès

Cal clarificar quina és la normativa actualment vigent que vindrà a substituir el PTPP i, especialment, com afectarà els Plans Municipals (POUM).

Aquesta preocupació per l'encaix de la normativa urbanística i sectorial actual i el PTPP, que no coincideixen forçosament en el seu abast territorial, ja va sortir en la primera sessió deliberativa.

8. Planificar la ubicació dels nous creixements en funció dels serveis i recursos d'aigua i energia

La ubicació de nous assentaments urbans o el creixement dels actuals, ha de tenir en compte les necessitats d'energia i l'assoliment dels objectius mediambientals. Una part d'aquestes energies han de ser renovables.

També cal tenir en compte les previsions de canvis en la pluviometria i la disponibilitat futura d'aigua a les zones on es fomenti l'augment de població i normativitzar les mesures obligatòries que han d'incloure les actuacions per a garantir el millor aprofitament de l'aigua.

9. Corregir les previsions de creixement del passat

Cal analitzar la situació dels espais que en el passat es van classificar com a urbanitzables i fer propostes de desclassificació, si s'escau cap a espais oberts, quan es valori que no s'han desenvolupat prou i no ho faran en el futur immediat.

Mesures per millorar l'articulació del territori des d'una visió supramunicipal

10. Millorar les comunicacions entre els municipis i trobar alternatives al transport públic adaptades a les diverses necessitats de desplaçament.

A partir de l'exemple del transport públic, es planteja la necessitat de reinventar la mobilitat, fer més ecològic el transport públic existent i incorporar alternatives de serveis de desplaçament a demanda de l'usuari. Per potenciar aquestes sinèrgies, s'haurien de buscar quins són els eixos vertebradors d'aquests serveis cap a la resta de nuclis, per evitar la creació del mateix servei infrautilitzat a cada un dels nuclis.

11. Potenciar les sinèrgies entre municipis per facilitar la dotació de serveis i equipaments.

Es proposen **d'eixos de convivència, on s'ubicarien les "bosses d'equipaments" supramunicipals** que proveïrien aquests serveis. Si pretenem que tots els nuclis siguin autònoms, s'estan generant sinèrgies negatives al veïnatge.

El que s'hauria de treballar és en afavorir les connexions entre municipis per proveir-se conjuntament de serveis i equipaments accessibles a una distància raonable o a no més de quinze minuts. Una mica en la línia de xarxa verda de

comunicació entre nuclis veïns (xarxa de camins arreglats, transitables per exemple en bicicleta que interconnecten els nuclis.)

Ampliant aquest concepte de sinèrgia i necessitat de col·laboració entre municipis veïns es comenta que la visió supramunicipal vindria donada per la contenció precisament de les grans operacions. Un municipi no pot fer què vulgui ja que afecta als municipis adjacents al conjunt de la Vegueria: en aquest sentit s'esmenten com exemples Cal Vies, de la Plana del Castell o l'autòdrom de Ribes.

12. Redefinir el rol del front marítim de la Vegueria, orientat actualment a ser ciutat dormitori de la metròpoli.

La part de la Vegueria que pertany a la costa daurada té un problema diferent a la resta. És com si la Vegueria tingués un braç que treballa a la metròpoli. Està tot configurat de carrers i cases i en canvi no hi ha espais comuns (places, equipaments) que donarien singularitat al continu urbà.

La costa daurada, agafant Vilanova, està composta de dos elements. La urbanització continua i quadriculada amb blocs de pisos davant de mar i el que són les urbanitzacions de la serralada litoral. Pràcticament s'ha convertit en ciutat dormitori on no es produeix res i on molta gent agafa el tren per anar a treballar a Barcelona. En aquest cas es proposa per exemple qualificar el sòl perquè enlloc de que la gent vagi a treballar a Barcelona, Barcelona porti la feina al territori.

13. Aposta clara pel concepte de regió agroalimentària i les sinèrgies entre els diferents sectors.

L'aposta per la regió agroalimentària es considera que ajudaria a reestructurar tot el teixit del Penedès. Des de la producció agrària dels raïms o la pesca de Vilanova, la transformació d'aquests productes i la seva comercialització és una cadena que ja estructura el territori, juntament amb el teixit industrial de l'Anoia. Sols cal enfortir-lo.

14. Coordinació supramunicipal en la planificació dels serveis i creixements

Es valora que els municipis amb menys de 1000 habitants tenen dificultats per a garantir a nivell local l'atenció d'algunes necessitats bàsiques com l'atenció sanitària primària, l'educació secundària o el transport de viatgers.

Cal establir algunes coordinacions intermunicipals 'obligatòries', tant en la planificació i gestió d'aquests serveis com en la ubicació d'espais urbanitzables, siguin nuclis urbans d'habitatges o polígons d'activitat industrial i econòmica.

15. Establir un procediment de Governança propera a la ciutadania, però amb control d'òrgans superiors

Clarificar les competències de cada ens local de manera que les decisions es puguin prendre des de l'estament més proper al territori on es portaran a terme. Però on també quedi clar quines actuacions han de tenir l'aprovació de nivells territorials superiors segons el seu impacte i les necessitats de coordinació i continuïtat en el territori.

Altres aspectes

16. Evitar que la centralitat imposi dominància.

Es fa una darrera aportació per dir que la existència de la centralitat dels nuclis principals és una evidència i lògicament s'ha de valorar. És clar que no hi pot haver una estació de tren a cada nucli i això genera jerarquia. El què cal és evitar que allà on pari el tren es converteixi forçosament en un centre dominant.

Aportacions complementàries, fetes durant el plenari

A continuació apareixen les aportacions fetes durant el debat plenari en relació a aquest primer tema. Algunes d'elles podrien generar noves propostes i d'altres suposen un reforç o explicació complementària a les plantejades pels grups:

- En relació al model de decreixement, es reforça la idea de que el que **no podem fer en aquest territori és generar nous grans impactes** que puguin alterar el que es considera una "constel·lació" en harmonia i equilibri.
- També es manifesta que **no es volen creixements exagerats**. No s'entén que es parli de barris d'habitatges quan hi ha uns percentatges de llocs de treball molt baixos (0,7% d'ocupació).
- En relació al decreixement, es constata que als POUMS es feien previsions demogràfiques a les que no s'hi ha arribat i que s'haurien d'ajustar aquestes dades a la realitat, disminuir-les. Això ens portaria a que hem de ser prou valents per **requalificar sol urbanitzable en sòl no urbanitzable, per**

encarar aquesta emergència climàtica que tenim i ajustar-nos a la realitat demogràfica.

- Es comparteix la idea de que no hi ha necessitat d'habitatge, i s'explica que hi ha altres plans (com ara el PDU Conca d'Òdena) que hauria d'adaptar-se al que digui el PTPP en relació a la previsió dels habitatges. Els PDU no classifiquen el sòl (això seria competència dels POUMs), però preveuen uns creixements (ex. 5.100 habitatges a Òdena) que el propi PTPP ja no contempla. Per tant, **s'haurien de modificar o derogar els plans que pengin d'aquest PTPP i que siguin incongruents amb l'instrument de planificació paraigües** (en aquest cas el PTPP).
- Es planteja que s'hauria d'intentar **mantenir l'estructura verda del territori, tant la lligada al sistema econòmic de la vitivinicultura, com la resta del verd (boscos) i hídic**. Un dels grans valors d'aquest territori és la vitivinicultura, ja que és un sistema econòmic complert, que "ho té tot" (al territori tenim des de la matèria primera fins a la venda de les ampolles de cava). Per tant, és un model a mantenir, tant el sistema econòmic (ja que és un sistema que funciona bé econòmicament) com tot el que ho envolta (el verd, els elements que conformen el paisatge...). Es fa referència a que fa temps que existeixen les grans àrees agrícoles periurbanes que hi ha a l'entorn de grans metròpolis europees. Es tracta de reivindicar aquest model que ja existeix.
- Es planteja que s'haurien de **desenvolupar altres àmbits de planificació, més intermitjos** (entre supra-municipals i la Vegueria). Estem acostumats a planificar a nivell municipal i hem de donar un salt i anar més enllà del municipi, ja que el POUM d'un municipi no s'entén sense els del costat, tant per qüestions d'habitatge com de llocs de treball.
- Tot i que és un tema sobre el que s'obrirà el debat a la propera sessió deliberativa, s'alerta sobre el fet que es consideri la industrialització com un sector antagònic al Penedès. Si es volen llocs de treball, **s'hauria de contemplar aquest sector industrial i que pogués ser compatible amb l'activitat agrària**. Això sí, tot sostenible i mesurable, però compatible.
- En relació al manteniment del patrimoni edificat, es proposa que el PTPP plantegi **que tots els Ajuntaments declarin BCIL tots els elements i construccions patrimonials fetes amb pedra seca**.
- Per últim, s'ha fet també una aportació més genèrica sobre el procés de participació del PTPP. En concret, es comenta que en aquest debat sembla haver-hi força unanimitat sobre aspectes molt importants i decisius pel territori. Malgrat això, hi ha una certa **por que algunes mirades** (més

vinculades amb el món de la construcció i la promoció urbanística) **no presents avui a la sala, pressionin per impulsar altres propostes en paral·lel a aquests debats** en una direcció completament diferent. En relació a això, per part del DTES s'explica que, a més d'aquests debats (que són fonamentals pel co-disseny del PTPP), encara manquen algunes sessions deliberatives durant el procés i que a més durant el procediment està prevista la fase d'informació pública.

6. El model urbà

Mesures per promoure un model urbà més dens, cohesionat i sostenible

1. S'ha d'incentivar la rehabilitació i la sostenibilitat.

Les rehabilitacions poden potenciar els espais que ara estan degradats i estimular que la gent hi vulgui viure. Es considera que s'ha de fomentar que la rehabilitació millori la sostenibilitat de les construccions, per exemple reduir la impermeabilització del sòl, millorar la auto-suficiència en quan a recursos d'aigua, electricitat, etc., buscant solucions flexibles i establint nous estàndards de construcció.

2. Millorar la connectivitat i relació entre els nuclis i les urbanitzacions

Sovint els veïns dels pobles viuen d'esquenes als veïns de les urbanitzacions. Cal fer un treball pedagògic i cultural per estrènyer relacions entre un i altres. A nivell estructural s'ha de fomentar una millor mobilitat interna dins dels municipis (també carrils bici, camins, ...). Seria recomanable mancomunar alguns serveis allà on sigui possible, i garantir la connectivitat a internet.

Les urbanitzacions

3. S'han de fomentar noves oportunitats socials i laborals a les urbanitzacions

Els models de vida van canviant així com les persones que viuen a les urbanitzacions. S'han d'invertir esforços per tal que els joves puguin emancipar-se i les persones grans puguin cobrir les seves necessitats. És clau fomentar nous models de vida. Molts veïns també estan canviant la mirada i partir de l'experiència d'una "segona residència" es plantegen viure de forma permanent, lluny de les ciutats i més a prop de la natura.

4. Estudiar i flexibilitzar els procediments i costos d'urbanització

Es considera que les normes urbanístiques actuals comporten uns costos molt alts. Processos com poden ser les reparcel·lacions, han generat molts dèficits econòmics que s'arrossegueu fins avui. Cal reformar els procediments

urbanístics actuals per tal de permetre un desenvolupament més racional, flexible, sostenible.

Relacionat amb l'anterior aportació es fa constar que moltes urbanitzacions tenen dèficits a causa dels processos de reparcel·lació i funcionalitat de les juntes de compensació. A més la llei d'urbanisme segueix el principi de la ciutat compacta, totalment obsolet avui dia, que comporta costos molt alts per tal de respectar les directrius que imposa.

5. Reduir la petjada ambiental de les urbanitzacions

Les urbanitzacions s'han construït actualment seguint un model de vida aïllat: sense vida social al carrer, amb ús del cotxe privat i fortament dependent de recursos externs. Aquest model de concentració urbanística és contradictori amb les necessitats de reduir la petjada ambiental. Necessitem urbanitzacions resilients al canvi climàtic i a les crisi. Cal fomentant l' autosuficiència. Les solucions a plantejar serien diferents segons l'estructura actual de la urbanització. Segurament les algunes UDU es poden transformar més fàcilment que altres les urbanitzacions consolidades construïdes seguint el vell model.

6. S'han de crear noves centralitats i fomentar l'economia social

Avui els serveis es centren en àrees comercials, mentre que es podria fomentar el comerç més local, creant així també una eina per "fer comunitat" i fomentar l'economia social.

7. S'ha de fer un diagnòstic molt més afinat sobre les urbanitzacions abans d'actuar

Potser cal una metodologia més complexa per planificar i intervenir a les urbanitzacions, tenint en compte la situació actual i les tendències futures (. ex.: xarxes d'Internet, teletreball, educació a distància, automòbils elèctrics / transport autònoms, millores en energia solar, tractament d'aigües residuals, sistemes de recollida i gestió, producció d'aliments locals i preocupacions post Covid, etc.)

Aportacions complementàries, fetes durant el plenari

A continuació apareixen les aportacions fetes durant el debat plenari en relació a aquest segon tema. Algunes d'elles podrien generar noves propostes i d' altres suposen un reforç o explicació complementària a les plantejades pels grups:

- A més de fer un tractament diferenciat de les urbanitzacions aïllades al mig de la muntanya, s'hauria de **contemplar de forma diferencial la franja costanera, per a que deixi de ser "ciutat dormitori" i generar activitat econòmica** (p.ex. tecnològica) que permeti que la gent es quedi a viure. S'explica que al Penedès conviu l'estructura històrica (tota la estructura urbana agrícola i l'industrial del segle passat) amb la gran ocupació de la franja costanera i les urbanitzacions. Però a més de les urbanitzacions aïllades al mig de la muntanya tenim la franja costanera, amb un elevat impacte sobre l'estructura pròpia del Penedès. Cal intervenir sobre aquesta franja costanera mitjançant la requalificació i valorització.
- Es fa una reflexió sobre la importància del model urbà i la cohesió social. S'ha de **veure si el model existent cohesiona o no a la Societat** (ex. Vilanova i Vilafranca es considera que són nuclis cohesionats a nivell urbanístic i a nivell social, però les urbanitzacions no sempre afavoreixen aquesta cohesió). En relació amb això, es comenta que s'hauria d'evitar la construcció de tipologies unifamiliars aïllades en els llocs més aptes per urbanitzar.
- S'hauria de fer **pedagogia sobre el factor cultural que impedeix consolidar socialment les urbanitzacions**. En general, es viu d'esquenes a les urbanitzacions (poble vs urbanització) i no s'acaba d'entendre i ni d'integrar el concepte de viure dins o fora del poble.

7. La infraestructura verda i l'espai periurbà

Elements de la xarxa d'espais públics i els espais periurbans a millorar

1. Inventariar, protegir i mantenir els camins ramaders, per la seva funció de connectors ecològics i humans.

Els camins ramaders són públics i estan protegits per la llei estatal. S'han d'inventariar els camins públics per conservar-los. També haurien de ser Be Cultural d'Interès Local. Són elements patrimonials de domini públic segons la llei estatal 3/1995, de 23 de març, de vies pecuàries. La Generalitat no fa els deures i no compleix l'obligació d'inventariar-los. Els camins tenen funció ancestral de connectors ecològics i humans.

2. Problemàtica de considerar l'espai agrícola i natural privat com a sistema de verd urbà públic.

Apropar la gent a la natura no pot esdevenir una invitació a ocupar les propietats privades. Tenint en compte que bona part de l'entorn immediat dels nuclis es compon majoritàriament de propietats privades, abans d'impulsar iniciatives que afectin aquestes propietats, convindria consensuar amb els propietaris les iniciatives a fi de procurar que tothom hi surti guanyant.

3. Promoure les caminades pedagògiques pels espais agrícoles, sense afectar l'activitat principal agrària.

Promocionar i fomentar les caminades pels espais agrícoles ensenyant el què és l' àmbit agrari, i què hi podem trobar (els ceps, les vinyes, les oliveres, ametllers, etc). I també explicar correctament la importància del bosc, la seva vegetació i els animals i insectes que hi viuen. Els camins que es puguin promoure cal que no tinguin massa intervenció, no els podem convertir en espais pels "urbanites", papereres, zona picnics... o que hi hagi tant immobiliari que després la maquinaria agrícola no puguin passar. Caldrà identificar les àrees a protegir.

4. Vies blaves sostenibles.

Vies blaves sostenibles. Protecció, neteja i millora de rius, torrents i zones humides. Són el nostre patrimoni de vida.

5. Desclassificar espais de sòl urbanitzable.

Si, segons el PTPP es disposa de sòl urbanitzable fins el 2038 itenint en compte que les expectatives demogràfiques encara són a l'alça...haurem d'encarar de forma valenta el decreixement.

Millora de la relació dels nuclis amb el seu entorn

6. Educació medio-ambiental..

Podem millorar la relació dels nuclis amb el seu entorn, difonent els valors de la importància que té la cura de l'entorn per preservar el clima i la nostra salut.

7. Treball en xarxa amb els ajuntaments, per crear cinturons o anelles verdes.

Es proposa que s'impulsi la creació de cinturons o anelles verdes al voltant de les poblacions principals, amb tentacles verds que penetrin a les zones urbanes i que connectin totes les poblacions veïnes amb mobilitat tova.

Altres qüestions

8. Recuperar camins, corriols i altres elements del patrimoni rural.

Recuperar els camins i corriols, alguns molt antics de l'època medieval, que estan en molt mal estat de conservació. Recuperar les construccions que feien servir els pastors i els murs secs que marcaven els límits de les finques.

9. Preveure el desenvolupament dels nuclis petits, per evitar fenòmens de despoblació i/o pobles dormitori.

Cal preveure seriosament el desenvolupament dels petits nuclis de població a fi d'evitar fenòmens de despoblació i/o pobles dormitori que es donen amb mes intensitat en d'altres contrades.

10. Tenir en compte les conseqüències de les riuades sobre els camins i camps i també d'alguns canvis a les pràctiques agrícoles.

S'explica que la implantació de la vinya emparrada ha provocat que s'hagin tret marges i s'hagin tapat les rases que servien pel desguàs de l'aigua de la pluja. Ara, quan plou, l'aigua passa per on vol, destrossant camins i camps. Això es veu agreujat pels efectes del canvi climàtic (tempestes més fortes i més quantitat d'aigua per metre quadrat). S'haurien de preveure sistemes d'evacuació d'aquests volums d'aigua per a que no malmetin les infraestructures.

11. Identificació i proposta de restitució al medi natural d'algunes urbanitzacions.

Es suggereix identificar i proposar la reversió urbanística i la restitució al medi natural originari, d'aquelles urbanitzacions que es trobin **fora d'ordenació, fallides, inconcluses, amb molt pocs edificis i molt aïllades entre si, sense cap possibilitat efectiva de dotar-les de tots els serveis municipals obligatoris, i situades a prop dels actuals quatre Parcs del Penedès**. Són poques. Caldria fer el mateix amb aquelles es trobin en zones de Protecció Especial del PTPP, protegides alhora per PEIN's i XN2000, ja que aquests espais tenen clara vocació d'esdevenir en un futur més o menys immediat, nous Parcs Naturals del Penedès i de Catalunya.

Aportacions complementàries, fetes durant el plenari

A continuació apareixen les aportacions fetes durant el debat plenari en relació a aquest darrer tema. Algunes d'elles podrien generar noves propostes i d'altres suposen un reforç o explicació complementària a les plantejades pels grups:

- Respecte a la proposta sobre els camins ramaders, es demanen solucions ja que **molts municipis no disposen d'un inventari de camins amb les corresponents tipologies**. S'explica com exemple que a Vilanova i la Geltrú es va fer al 2006 un inventari de camins. La Generalitat tenia la obligació de fer-lo, però no ho va finalitzar i ara ens trobem que no sabem les tipologies dels camins (quins són ramaders i haurien d'estar protegits com element patrimonial, quins són públics o privats).
- Es confirma que el sistema de camins i rieres ha estat molt abandonat, i també tot el patrimoni rural associat (com ara els marges de pedra seca). Essent com és una xarxa molt rica, s'hauria de recuperar i conformar una **xarxa de vies verdes, transitables a peu o en bicicleta, a les que podríem afegir les vies blaves**. En relació a això, s'alerta sobre el fet que aquests camins i especialment les rieres, són connectors biològics, i per tant no es

poden considerar com espai urbà. Han de tenir un tractament especial. Les vies blaves, també s'han de netejar, però amb cura i respecte, per la potencial massificació d'aquests espais que poden ser molt vulnerables (des d' orquídiess molt petites, tortugues,...).

- Cal **recuperar els espais periurbans per donar una nova i bona imatge d'aquests entorns**. Aquest espais que envolten les poblacions es troben en un estat lamentable. S'hi ha implantat activitats de tots tipus (tallers reconvertits a partir d'activitat agrària, dormitoris de caravanes, garatges,...) i els POUMs no els han incorporat Això fa que les entrades i circumval·lacions de les poblacions estiguin molt degradades.
- Els espais urbans, els camins i els espais periurbans, **han de ser espais durables i inclusius** (que puguin ser utilitzats per tota la població), incorporant a les intervencions criteris d'accessibilitat i sostenibilitat.

29 d'octubre de 2020